

ת"פ 60189/02/21 - מדינת ישראל נגד בני פדלון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 60189-02-21 מדינת ישראל נ' פדלון

בפני בעניין:	כבוד השופט עלאא מסארווה מאשימה:	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד מיכאל פינקלשטיין
נגד הנאשם:		בני פדלון ע"י ב"כ עוה"ד אבי גורן

גזר דין

הנאשם הודה והורשע בכתב אישום מתוקן, כתוצר של הליך גישור ארוך וממושך, במהלכו שמעתי את השקפת הצדדים על חומר הראיות בתיק, ואף נטלתי את התיק לידיי, עיינתי בו, ובסיכומי הצדדים (שהוגשו לעיני בית המשפט), לאחר מכן שיקפתי לצדדים את רשמיי מהתיק, לרבות ביחס לטענת ההגנה העיקרית, וזאת במסגרת החלטה מפורטת ומנומקת מיום 12.6.22.

באותה החלטה מניתי שתי אופציות לסיום התיק. הצדדים המשיכו בהדברות ביניהם, עד שביום 10.1.23 הוצג לפניי הסדר טיעון.

לפי ההסדר, הנאשם יודה בעובדות כתב האישום, יורשע, והתביעה תגביל עצמה ל- 15 חודשי מאסר, מאסר על תנאי וקנס. ההגנה תטען לעונש באופן חופשי.

הדין נדחה לקבלת חוות דעת מאת הממונה על עבודות שירות, ולאחר שהתקבלה הצדדים טענו לעונש.

כתב האישום

הנאשם פעל, כמי שהופקד על הייצור, כיצרן משקאות אלכוהוליים, מסוג וודקה וברנדי, מכר אותם ללקוחות שונים ומסר להם מסמכים הנחזים לחשבוניות מס השייכים לחברות שלא היו מעורבות בעסקאות הרלוונטיות. כל זאת, מבלי להירשם כעוסק במע"מ ובמרשם מס קנייה. הנאשם עסק בייצור הטובין ללא רישום כדין, מבלי לשלם או לדווח על מס הקנייה המתחייב בגינם העולה לסך 7,697,452 ₪. כמו כן, הנאשם לא נרשם כדין כעוסק במע"מ, לא דיווח ולא שילם מס המתחייב מהעסקאות בסך 1,019,373 ₪. בכך עבר הנאשם עבירות שונות לפי פקודת הכהילים המפוגלים [נוסח חדש], עבירות על פקודת המשקאות המשכרים (ייצור ומכירה)[נוסח חדש], עבירות מס קנייה (טובין ושירותים), תשי"ב-1952, ועבירות לפי חוק מע"מ. עוד יוחסה לנאשם עבירות לפי סעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ בכך שהוציא 8 חשבוניות

מס פיקטיביות בסכום מע"מ שמסתכם בכ- 28,500 ₪, מבלי שבפועל סופקו השירותים המפורטים בחשבוניות.

מתחם העונש ההולם וטווח הענישה המוסכם

הממשק בין תיקון 113 לחוק העונשין לבין גזירת העונש בתוך טווח ענישה מוסכם

בית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופטת ד' אמיר) בתפ"כ 18081-11-22 **מדינת ישראל נגד אקסל-מד בע"מ ואח' (2023)**, סיכם את ההלכה בנושא זה כך:

"נקבע כי בגדר הבחינה, בית המשפט מוסמך לשקול מהו העונש הראוי בשים לב לשיקולי הענישה על פי תיקון 113 לחוק העונשין, לצד יתר השיקולים הרלבנטיים לסוגיית אימוצו של הסדר הטיעון. זאת לאור המדיניות המשפטית אשר הייתה נהוגה אף טרם כניסתו של תיקון 113 לחוק העונשין לתוקף, לפיה על בית המשפט לבחון את העונש המוסכם על פי הסדר הטיעון בהתאם לאמות המידה המקובלות. לצד זאת, בעת הבחינה, אין להתעלם מכך שהשיקולים שבבסיס אימוצו של הסדר טיעון אינם זהים בהכרח לאלה הנשקלים במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, ובכללם ציפיית הנאשם כי הסדר הטיעון יאומץ (ראו גם ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2013)). בראי המפורט לעיל, יבחנו העונשים המוסכמים לנאשמים במבחן האיזון ובשים לב לכללי ושיקולי הענישה שבתיקון 113 לחוק העונשין".

הערכים המוגנים

עסקינן בעבירת מס לא טכנית - עבירות מסוג פשע. מדובר בעבירות כלכליות, המבוצעות מתוך רדיפת בצע, בניסיון להשיג רווחים קלים, על חשבון הציבור ולכן יש לשאוף לביטול אלמנט הכדאיות הכלכלית בביצוען. כתוצאה מביצוע העבירה נגרעו מקופת הציבור סכומי כסף משמעותיים. המעשים של הנאשם היו אקטיביים בכך שהוציא תחת ידו חשבוניות כוזבות ביודעין במטרה להתחמק ולהשתמט ממס, וזאת תוך ניצול שיטת הדיווח הנוהגת ויחסי האמון בין המדינה לבין הנישומים. מעבר לפגיעה בקופה הציבורית, עבירות מסוג זה פוגעות גם בעיקרון השוויון הנשיאה בנטל המס ובחשיבות שימור מנגנון הדיווחים לרשויות המס.

כמו כן, וביחס לעבירות לפי פקודת הכהילים המפוגלים ופקודת המשכרים, נפגעו הערכים הבאים: השאיפה להגבלת צריכת אלכוהול ומכירתו במטרה להגן על שלום הציבור ובריאותו, וכן הגברת הפיקוח על ייצור משקאות משכרים.

נסיבות שקשורות לביצוע העבירה

בתיק זה סכום המס איננו זניח כלל וכלל, ומדובר במעשים שבוצעו במשך תקופה לא קצרה תוך ריבוי עבירות שבוצעו בשנת 2015.

מתחם העונש ההולם

לאחר שעיינתי בפסיקה שהציגו הצדדים, ביחס למקרים דומים ואף חמורים יותר מהמקרה כאן, הגעתי למסקנה כי מתחם העונש ההולם בעבירות מסוג זה נע בין מספר **חד ספרתי גבוה של חודשי מאסר בפועל ועד ל- 24 חודשי מאסר בפועל**.

קביעת מתחם העונש האמור נשענת על נסיבות ביצוע העבירות, ריבוי העבירות, משך התקופה (חמישה חודשים בשנת 2015), סכום המס המצטבר ממנו התחמק הנאשם, ועוד שיקולים עליהם אעמוד מיד בהמשך. לנוכח טיעוני הצדדים ועצם קיומו של הסדר טווח ענישה, מצאתי להתייחס לכתב האישום כאירוע אחד שבמצדיק קביעת מתחם כולל אחד, שכן, ועל אף ריבוי וגיוון העבירות מדובר במסכת אחת כוללת.

התביעה טענה שלאור הסדר הטיעון וטווח הענישה המוסכם, המתחם, לשיטתה, נע בין 10-24 חודשי מאסר וזאת ביחס לעבירות לפי חוק מע"מ ועונש בין 4-8 חודשי מאסר בעבירות לפי העבירות האחרות.

התביעה הגישה לעיוני ת"פ 9211-06-18 **מדינת ישראל נגד א.א. סלבה בע"מ ואח'** (2019), שם הורשעו הנאשמים בעבירות דומות. סכומי החוב הפלילי היו נמוכים מהסכומים בתיקנו, והתביעה הגבילה עצמה שם לעונש של 14 חודשי מאסר. בית המשפט (כב' השופטת ד' אמיר) קבע מתחם עונש כולל הנע בין **8-20 חודשי מאסר** ומתחם קנס שנע בין 40,000-100,000 ₪.

עוד הפנתה התביעה לת"פ 35311-06-18 **מדינת ישראל נגד יעק ערק גת בע"מ ואח'** (2019), שעסק אף הוא במקרה דומה (ללא עבירות לפי חוק מע"מ), כאשר החוב הפלילי עמד על 2,777,554 ₪. התביעה הגבילה עצמה לעתירה עונשית של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, ובית המשפט (כב' סגנית הנשיא השופטת נ' תבור), קבעה כי מתחם העונש ההולם **נע בין 4 ועד 14 חודשי מאסר בפועל**.

פסיקה שהגישה ההגנה

עפ"ג 13277-12-16 **מדינת ישראל נגד א.א. פוליטיב (1999) בע"מ ואח'** (2017), הנאשמים הורשעו בעבירות מכס בכך שהגישו חשבונות ספק כוזבים, בסך של 214,000,000 ₪ וכן עבירות הלבנת הון בסך 14,692,453 ₪. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש **נע בין 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות ועד 28 חודשי מאסר**. הנאשמים נדונו לעונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. הערעור שהוגש נדחה.

עפ"ג 19563-09-12 **מדינת ישראל נגד שטיבלמן** (2013), שם דובר בעבירות של הוצאת חשבוניות פיקטיביות, קבלה וניכוי של חשבוניות פיקטיביות ואי הגשת דוחות תקופתיים למס הכנסה. סכום המחדל עמד על מיליוני שקלים. המחדל לא הוסר. בית משפט השלום התחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם וגזר עליו עונש של מאסרים על תנאי לצד התחייבות. הערעור שהוגש התקבל חלקית ובית המשפט המחוזי הוסיף לגזר הדין רכיב של קנס.

אשר לעפ"ג 3537-04-17 **מדינת ישראל נגד חמוי ואח'** (2017), לפי הטבלה שהוגשה, הנאשם הורשע שם בעבירות לפי סעיף 117(ב) לחוק מע"מ, בכך שקיזז מס תשומות שלא כדין בסך של כמיליון שקלים. המחדל לא הוסר. בית משפט השלום קבע כי **מתחם העונש נע בין 6-24 חודשי מאסר** וגזר על הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. בית המשפט המחוזי השאיר את העונש על כנו. אציין כי פסק הדין לא פורסם ולכן התייחסתי לדברים בהתאם לכתוב בטבלה שהגיש הסנגור.

מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות לפי חוק מע"מ

המוטיב המרכזי בענישה לפי עבירות מסוג פשע לפי חוק מע"מ הוא שיש לגזור בגינן עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. משך המאסר נגזר מהסכום שנגזל מקופת המדינה, תקופת העבירות, ריבוי המעשים, ונסיבות מיוחדות של ביצוע העבירות.

ברע"פ 9004/18 **מאירי יצחקי נגד מדינת ישראל** (2018), בית המשפט הדגיש את החומרה שבעבירות המס ואת הפגיעה בערכים המוגנים כך:

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. **נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל...**"

ברע"פ 3043/14 **לוגסי נגד מדינת ישראל** (2014), בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש נאשם אשר הורשע בהוצאת 135 חשבוניות פיקטיביות שסכום המס הכלול בהן עמד על סך 1,017,636 ₪. נאשם הורשע גם בניהול פנקסי חשבונות כוזבים ובשימוש במרמה ותחבולה. הנאשם נידון ל-12 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית משפט השלום קבע שמתחם העונש ההולם נע **בין 8 חודשים ועד 20 חודשי מאסר בפועל** לצד עונשים נלווים. הנאשם הסיר חלק ממחדלו.

ברע"פ 2843/11 **אבו עיד נגד מדינת ישראל** (2011), נדון עונש מאסר בפועל ממש **בן 9 חודשים**, לגבי סכום השתמטות בסך 875,000 ₪.

ברע"פ 3580/17 **זהוה פואז נגד מדינת ישראל** (2017), נדונה בקשה לרשות ערעור של נאשם בעבירות דומות לפי חוק מע"מ (16 עבירות) של ניכוי שלא כדין של מס תשומות, לצד עבירות חמורות (24 עבירות) של הכנה וניהול פנקסי חשבונות כוזבים והגשת דוחות כוזבים (חשבוניות פיקטיביות), וכן עבירות של אי הגשת דוחות על הכנסות החברה לפי חוק מס הכנסה (3 עבירות). בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם בגין כלל העבירות נע בין 6 חודשי מאסר ועד ל-24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. על המבקש נגזרו 12 חודשי מאסר. ערעור הנאשם לבית המשפט המחוזי והבקשה לרשות ערעור נדחו.

ברע"פ 1866/14 **אופיר זקן נגד מדינת ישראל** (2014), הנאשם הורשע בעבירות מע"מ מסוג פשע בנסיבות מחמירות בכך שהגיש דוחות כוזבים וניכה מס תשומות שלא כדין בסך 2,226,217 ₪, במשך 4 שנים, המחדלים הוסרו במלואם והוא נידון ל-8 חודשי מאסר ומאסר על תנאי ואך בשל הסכמת המאשימה לא הושת עליו קנס. לציין כי במסגרת ההסדר המאשימה הגבילה את טיעוניה ל-10 חודשי מאסר.

ברע"פ 2945/15 **אבו חנין נגד מדינת ישראל** (2015), הנאשם הורשע בביצוע עבירות מע"מ מסוג פשע, בכך שהגיש דוחות כוזבים וניכה מס תשומות שלא כדין בסך של 380,000 ₪ בהסתמך על 19 חשבוניות כוזבות על פני תקופה של כשנה. המחדלים הוסרו והוא נידון ל-8 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על תנאי וקנס ע"ס 30,000 ₪. בית משפט

השלום קבע מתחם שנע בין 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירוצו לבין 24 חודשי מאסר בפועל. ערעור למחוזי נדחה וכן בקשת רשות ערעור לעליון נדחתה.

בת"פ (שלום רמלה) 29194-12-12 **מדינת ישראל נגד מדנאל ואח'** (2015), לגבי סכום השתמטות בסך 900,000 ₪, נקבע מתחם בין 8-24 חודשי מאסר, עבירות שבוצעו לאורך מספר שנים. על הנאשם נגזרו 12 חודשי מאסר בפועל.

בעפ"ג 34971-03-21 (מחוזי ת"א) **מדינת ישראל נגד חנונו** (2021), אושר עונש מאסר בעבודות שירות למשך 9 חודשים, שגזר בית משפט השלום. בית המשפט המחוזי התערב ברכיב הקנס בלבד. באותו תיק דובר על עבירות לפי חוק מס הכנסה וחוק מע"מ. לגבי עבירות המע"מ (שני אישומים), נקבע מתחם עונש מאסר בין 8 חודשי מאסר בפועל ועד 24 חודשי מאסר בפועל. סכום המס שם עמד על 1,105,733 ₪, במשך ארבע שנים. הודגש בפסק דינו של בית המשפט המחוזי שהעונש שנגזר על הנאשם תולדה של השוואת עונשו של הנאשם לעונשים נוספים שניתנו בעניינם של מעורבים אחרים שחלקם גדול מחלקו של הנאשם.

בת"פ 26919-06-18 (שלום ים) **בית המכס ומע"מ ירושלים נגד מיכאל ואח'** (2021), ולאחר סקירה מקיפה של רמת הענישה הנוהגת בעבירות לפי חוק מע"מ, קבע כבוד השופט איתן כהן מתחם שמתחיל בין 9 חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות ועד 30 חודשי מאסר, וזאת ביחס ל- 33 עבירות של הגשת דוחות כוזבים במטרה להתחמק מתשלום מס בסך 1,777,050 ₪, במשך למעלה משלוש שנים. באותו מקרה, המחדל הוסר באופן מלא, והצדדים הגיעו להסדר טיעון, לפיו התביעה ביקשה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל (ולא בעבודות שירות) בן 9 חודשי מאסר.

ברע"פ 5624/15 **גד בראונר נגד מדינת ישראל** (2015), הנאשם הורשע בעבירות מע"מ ומס הכנסה, מסוג פשע, עבירות של מסירת ידיעה כוזבת, ניכוי תשומות שלא כדין בנסיבות מחמירות, הכנת פנקסים כוזבים ושימוש במרמה ובתחבולה. העבירות בוצעו במשך שנתיים במסגרת חברה בע"מ תוך שימוש ב-47 חשבוניות כוזבות בסך של 3,336,723 ₪, שסך המע"מ בגינו עומד על 454,508 ₪ והמחדלים הוסרו. ונידון ל- 9 חודשי מאסר בפועל, מאסרים על תנאי וקנס ע"ס 50,000 ₪. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה אחד לכלל העבירות שנע בין 9 חודשים ל- 24 חודשי מאסר וקנס שגובהו נע בין 30,000 - 150,000 ₪. ערעור שהוגש למחוזי נדחה וכן בקשת רשות ערעור לעליון נדחתה.

בת"פ 35179-09-14 **רשות המיסים, היחידה המשפטית אזור מרכז ותיקים מיוחדים נגד אבו כאשף ואח'** (2019), שם הורשעו הנאשמים בעבירות של ניכוי מס תשומות שלא כדין לפי סעיף 117(ב)(5) וסעיף 117(ב)(2)(3) לחוק מס ערך מוסף ובעבירה של הכנה, ניהול, או הרשאה לאחר להכין או לנהל פנקסי חשבונות כוזבים במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק מס ערך מוסף. על פי האמור בהכרעת הדין, בין השנים 2008 עד 2011, ניכו הנאשמים בדו"חות התקופתיים של הנאשמת, 119 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס של קבלני משנה שונים וזאת מבלי שעשו או התחייבו לעשות את העסקאות שלגביהן הוצאו החשבוניות. כמו כן, הנאשמים רשמו מסמכים אלו בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת וניכו שלא כדין את מס התשומות הגלום בהן בדיווחיהם התקופתיים למנהל מס ערך מוסף. הסכום הכולל של המע"מ ב-119 החשבוניות שבהן הורשעו הנאשמים הוא 1,701,885 ₪. בית המשפט קבע מתחם עונש הנע בין 10 חודשי מאסר ועד 30 חודשי מאסר, וכן, מתחם קנס שנע בין 50,000 ₪ ועד 120,000 ₪ ומאסר על תנאי.

בת"פ (שלום רמלה) 26654-06-14 **מדינת ישראל נגד מחמוד אל באסל ואח'** (2015), לגבי סכום השתמטות 1.1

מיליון ₪, נקבע מתחם עונש בין 8-24 חודשי מאסר, ביחס לעבירות שבוצעו במשך שנה, וזאת התחשבות בהסדר טיעון מסוג "טווח ענישה מוסכם".

לסיכום, וכפי שקבעתי לעיל, שילוב הנתונים מחייב קביעת מתחם עונש שמתחיל ממספר חד ספרתי גבוה של חודשי מאסר ועד ל- 24 חודשי מאסר בפועל.

אשר למתחם קנס, יש להתחשב בחומרת העבירה, סכום המס, אך גם ביכולתו הכלכלית של הנאשם, כפי שיפורט בהמשך. בתוך התחשבות בשיקולים השונים, אני קובע כי מתחם הקנס נע בין 50,000-100,000 ₪.

לענייננו

המסקנה היא שהסדר הטיעון שהוצג לי על ידי הצדדים, איננו חורג ממדיניות הענישה הראויה, ולכן ובהתחשב בנימוקי הצדדים להסדר, אני מאמץ את ההסדר כך שהעונש ייגזר לפי טווח הענישה המוסכם.

העונש בתוך טווח הענישה המוסכם

לחומרה, בולטת העובדה שעל אף חלופי שנים מאז ביצוע העבירות, הנאשם לא הסיר את המחדל, כך סכום ההשתמטות נותר כמעט כשהיה. נותרה יתרת חוב של למעלה ממיליון ₪, רק בעבירות לפי חוק מע"מ. כמו כן, הנאשם לא הסיר את המחדל על אף חלופי זמן נוסף מאז הכרעת הדין.

מנגד, הנאשם נעדר עבר פלילי, הודה במיוחס לו בכתב האישום, במסגרת הסדר טיעון, הביע חרטה לאחר שקיבל אחריות, ולו מילולית, וזאת בשלב מוקדם של ההליך המשפטי, ללא שמיעת ראיות. ההודאה בתיק זה חסכה זמן רב ומשאבים בלתי מבוטלים, והקלה על ההתדיינות בתיק. זאת בפרט לנוכח חלופי הזמן בין מועד ביצוע העבירות לבין מועד הגשת כתב האישום, כשש שנים.

הבריוח התיכון בהחלטתי מיום 12.6.22, הוא קיומם של קשיים ראייתיים ומשפטיים שהצדיקו לדעתי הליכה רבתי לקראת הנאשם במישור הענישה. לשיטתי, הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום המקורי, והסכמתו לטיעון חופשי לעונש, מבלי "תמורה" בדמות ריכוך כתב האישום, בפרט בהינתן קשיים ראייתיים, ראויה להתחשבות מרבית בעת הערכת המשקל שיינתן להודאת הנאשם, ללקיחת האחריות ולחיסכון בזמן שיפוטי. וכל כך למה ?

הכל יסכימו שיש לעודד נאשמים ליטול אחריות על מעשיהם, וזאת בהיבט ערכי כחלק מהאינטרס הציבורי הרחב. הודאת נאשם שניתנת בתנאי מיקוח מיטביים מבחינתו, שמשתכללת לכדי הסדר טיעון הכולל הסכמה עונשית סגורה, חשובה, אך היא משקפת איזון בין כוח המיקוח של שני הצדדים (הודאה ולקיחת אחריות בתמורה להסכמת המאשימה לעונש מקל יחסית).

לעומת הסדר הטיעון הסגור, הודאת נאשם בכתב האישום המקורי יש בה משום גילוי מופתי של לקיחת אחריות, והיא ראויה לכל עידוד. בעוד שבמקרה של הסדר טיעון סגור, משקלה של הודאת הנאשם בא לידי ביטוי בעצם ההסכמה העונשית, הרי שבמקרה של הודאה בכתב אישום המקורי וטיעון לעונש על בסיסו, ההודאה זקוקה למערכת תמריצים

דברים ברוח זו, נאמרו על ידי כב' השופט ח' כבוב בת"פ (מחוזי ת"א) 4128/09 מדינת ישראל נגד דניאל זנקו (2010):

"השיקולים ששקלה התביעה בעניינם של הנאשמים האחרים, דהיינו הקושי הראייתי בהוכחת חלקם של אלה, פעלו הם לטובת אותם נאשמים אך אינם יכולים לפעול לרעת הנאשמים שהודו מלכתחילה במיוחס להם, והודאתם סייעה בידי המאשימה לגבש כתב אישום כנגד יתר המעורבים בפרשה.

החמרה בעונשו של נאשם שמודה ביחס לנאשם שכופר עומדת בסתירה מוחלטת לאינטרס הציבורי שבעידוד נאשמים להודות במיוחס להם, ובכך יקודמו שלל אינטרסים ראויים, ביניהם: חיסכון מזמנם של העדים, מניעת הטראומה של מסירת עדות מאותם קרבנות עבירה בעיקר בעבירות חמורות, חיסכון במשאבים של רשויות החקירה והתביעה, חסכון בזמן שיפוטי, הודאת הנאשם במיוחס לו ונטילת אחריות על ידו, הפללת נאשמים אחרים, נכונות להעיד כנגד מעורבים אחרים, ועוד כהנה וכהנה שיקולים ראויים שראוי לזקוף לטובת נאשם שמודה במיוחס לו ובעיקר לטובתו של נאשם אשר בעדותו מפליל את שותפיו ומביע נכונות להעיד כנגדם.

אם התביעה לא שקלה שיקולים אלה, בית המשפט לא יכול להתעלם מהם, כך ראוי לעשות וכך סברתי שראוי לנהוג בנאשמים אשר הודו ובהודאתם סייעו בידי המאשימה לגבש ראיות כלפי מעורבים אחרים בפרשה".

לעניין חשיבות מערכת התמריצים לנאשמים אפנה לניתוח המרתק של כב' השופט ח' מלצר בע"פ 122/14 דניס שורצפל ואח' נגד מדינת ישראל (2014), ובפרט:

"דילמות שתוארו לעיל מציגות סיטואציה המוכרת ב"תורת המשחקים" כ"דילמת האסיר". במצב דברים זה כאשר הראיות כנגד השותפים שכופרים תמיד חלשות יותר, הרי שלכאורה "כדאי" יהיה לכל המעורבים בהתארגנות לשמור על זכות השתיקה. אם כולם ישתקו - כולם יזוכו, או יורשעו (אפילו בעבירות פחותות), והנה מסתברת לנו מציאות שעל פיה גם אם אחד מהשותפים "ישבר" בשלב החקירה ויפליל את היתר - המופללים עדיין יענשו פחות מהמפליל.

גישה שכזו עלולה להביא לכך כי האסטרטגיה הנכונה ביותר עבור עצור בהתארגנות פלילית מרובת משתתפים תהיה להמתין מבלי לשתף פעולה, שכן הודיה וחשיפה של האחרים - לא תוכלנה כביכול לשפר את מצבו, אלא דווקא להרע עמו. תוצאה זו אין בידי להלום. מערכת התמריצים אותה מספקת מערכת המשפט צריכה להיות בדיוק הפוכה, כך ששיתוף פעולה מוקדם ישפר את מצבו של מי שמודה כנגד הרעת מצבם של הממתנים (ראו: Elbert F. Isenhour, UNITED STATES v. MARTIN: Game theory and cooperation in white-collar criminal sentencing, 2 LIBERTY U. L. REV. 271, 291 (2007)). לפיכך כדי שמערכת התמריצים תפעל נכון יש להחמיר בענישה דווקא עם השותפים למזימה העבריינית שלא שיתפו פעולה, ולהקל בעונשם של מי שהודו וסייעו בחשיפת האחרים, כך שמי ששיתף פעולה ראשון ובצורה מעמיקה יותר יזכה לעונש הנמוך יותר".

בנסיבות אלה, יש, במידת האפשר, למנוע מצב בו "מודה ורע לו, וכופר וטוב לו" ויש להעניק להודאת הנאשם משקל מלא, דווקא משום שניתנה ללא הסכמה עונשית סגורה. הודאה כזו "חשודה" פחות כהודאה "התלויה בדבר", להבדיל "מהודאה לשמה".

אומר בפירוש כי אלמלא הודאתו של הנאשם בצל קושי ראייתי, נכון היה לגזור על הנאשם עונש חמור יותר לריצוי מאחורי סורג ובריח.

לאור כל האמור, לנוכח חומרת העבירות, סכום המחדל שלא הוסר, נסיבות ביצוע העבירות, תוך התחשבות בנסיבות לקולא, ההודיה, הסדר הטיעון וחלוף הזמן, ולכן, ובתוך טווח הענישה המוסכמת, מצאתי לגזור על הנאשם את העונש המרבי שניתן לריצוי בעבודות שירות.

לאור האמור, ולאחר שנתתי דעתי לתיקון 113 לחוק העונשין ולטיעוני הצדדים, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לפי חוות דעתו של הממונה מיום 1.5.23. **הממונה על עבודות יגיש חוות דעת עדכנית לגבי תאריך ההתייצבות לריצוי העונש.**

ב. 4 חודשי **מאסר על תנאי** למשך שנתיים, שלא יעבור עבירה בה הורשע.

ג. **קנס** בסך 50,000 ₪ או 4 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב 20 תשלומים שווים, חודשיים ורצופים, החל מיום 1.1.24 ובהמשך בכל חודש לאחוריו.

החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית המשפט.

ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- **בכרטיס אשראי** - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- **מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000**
- **במזומן בכל סניף של בנק הדואר** - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

ניתן צו כללי למוצגים. המוצגים יחולטו/יושמדו/יושבו לבעליהם על פי החלטת קצין משטרה.

הכספים שהופקדו עבור הנאשמים בתיקים הקשורים יועברו לצורך תשלום הקנס שנפסק בגזר דין זה, וככל שתיוותר יתרה היא תושב לידי המפקיד, בכפוף לכל עיקול או למגבלה אחרת על פי דין.

זכות ערעור לבית משפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

המזכירות תעביר העתק לממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, ד' תשרי תשפ"ד, 19 ספטמבר 2023, במעמד הצדדים.